

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія
Кочура

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету іноземних мов
Л. А. Бораковський

“ ” 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ**

освітній ступінь **Бакалавр**
спеціальність **035 Філологія**
спеціалізація **035.041 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська**
ОПП **Переклад (англійська та друга іноземні мови)**
Інститут, факультет, відділення: **факультет іноземних мов**

2020 – 2021 навчальний рік

Виробнича (перекладацька) практика. Робоча програма практики для студентів 3 курсу освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійною програмою «Переклад (англійська та друга іноземні мови)»

Розробники: доктор філологічних наук Дзера О. В., завідувач кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура; Бриська О. Я., доцент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Протокол № 9 від 25 травня 2020 р.

Завідувач кафедри:

_____ (доц. Дзера О. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“23” червня 2020 року

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № 10 від “23” червня 2020 року

Голова Вченої ради _____ Сулим В. Т.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“23” червня 2020 року

Зміст

1. Вступ (загальні положення).....	3
2. Права та обов`язки керівників та студентів-практикантів.....	4
3. Мета і завдання перекладацької практики.....	5
4. Організація проведення практики.....	7
5. Зміст практики.....	7
6. Вимоги до знань студентів.....	8
7. Оформлення матеріалів звітності та захист практики.....	11
8. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	11

1. ВСТУП (ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ)

Виробнича (перекладацька) практика є складовою частиною навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності “переклад”. Виробничу практику студенти проходять у державних та приватних структурах. Основним завданням виробничої практики є закріплення знань, одержаних на заняттях з теорії перекладу та практики перекладу.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура факультету іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка. Керівники практики проводять розподіл студентів у відповідні структури для проходження практики, контролюють хід практики, перевіряють якість роботи студентів.

Місцем проведення перекладацької практики є організації та установи, що працюють у напрямі англо-українського перекладу:

- Центр іноземних мов “Galaxy”;
- Перекладацький центр “Галерея мов”;
- Центр перекладів “Лінгвоман”;
- Компанія перекладу “Marinter”;
- Перекладацька компанія “Лінгвістичний центр”;
- Агенція іноземних мов “Just in time”;
- Центр іноземної легалізації “Ціль”;
- Львівський обласний молодіжний центр.

Зарахування студентів на практику та призначення керівників практики від організацій поза межами університету здійснюється наказами керівників цих організацій.

Студент-практикант працює за індивідуальним графіком та робочим планом, що їх складає керівник практики від кафедри або організації. Кожний практикант повинен вести щоденник перекладацької практики, а також індивідуально працювати зі словниками та додатковою літературою.

Тривалість проходження практики – чотири тижні: з 10 лютого по 8 березня.

2. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

Керівник практики від кафедри зобов'язаний:

- 1) домовитися з конкретними організаціями поза межами університету про прийом студентів на перекладацьку практику;
- 2) ознайомити студентів з їхніми правами та обов'язками при проходженні практики;
- 3) поінформувати студентів про мету та завдання практики;
- 4) ознайомити з програмою практики, графіком її проходження;
- 5) ознайомити студентів з порядком оформлення матеріалів практики (заповнення щоденників, складання звітів про практику тощо);
- 6) систематично надавати допомогу студентам у розв'язанні проблем, що виникають при проходженні практики.

Студент-практикант зобов'язаний:

- 1) перед початком практики вивчити програму проходження практики, бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах, пов'язаних із проведенням практики, і одержати потрібні консультації в керівника практики від кафедри;
- 2) вчасно з'явитися на місце проходження практики, дотримуватися правил внутрішнього розпорядку конкретної організації, виконувати доручення керівника практики;
- 3) одержати індивідуальне завдання;
- 4) пройти інструктаж з техніки безпеки;
- 5) систематично відвідувати консультації, що їх проводять керівники практики;

- б) належно виконати програму практики;
- 7) своєчасно подати переклади та документи звітності про практику керівникові практики.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Мета перекладацької практики

Метою практики є:

- Застосування набутих за період навчання в університеті теоретичних навичок і вмінь;
- Спонування студента-практиканта до самостійного пошуку і розв'язання перекладацьких проблем;
- Перевірка на практиці потенційних можливостей студента з письмового та усного перекладу.

Перед перекладацькою практикою ставиться кілька важливих цілей, найголовніші з яких спрямовані безпосередньо на закріплення таких навичок:

- Розуміння суті того, що повідомляється;
- Здатності дошукуватися змісту того, що підлягає перекладу;
- Активного володіння всіма засобами мови перекладу;
- Адекватного відтворення оригіналу, тобто створення такого перекладу, який здатний замінити першотвір;
- Подолання діалектичних суперечностей між адекватним та повним відтворенням оригіналу і неприпустимістю порушення норм мови перекладу;
- Передбачення можливої реакції адресата після сприйняття ним перекладу.

Практичне ознайомлення студента з умовами безпосередньої праці за фахом сприяє і допомагає формуванню у нього впевненості у своїй фаховій придатності, закріплює вже частково набуті навички письмового й усного,

послідовного та елементів синхронного перекладу, допомагає виробленню індивідуального режиму праці.

Провідна ідея:

Практика покликана сформулювати спеціальну професійну готовність майбутніх перекладачів до самостійної трудової діяльності, яка передбачає усвідомлення шляхів вирішення типових професійних задач та оволодіння уміннями їх реалізації в конкретних умовах в різних сферах діяльності.

Основні проблеми: Формуванню у студентів підлягають комунікативна, організаторська та конструктивна функції перекладача, необхідні для забезпечення перекладацької діяльності.

Завдання перекладацької практики.

Основні групи завдання зосереджено навколо основних напрямків діяльності студента в період проходження практики, зокрема:

Письмовий переклад

1. *Порівняльний аналіз першотвору з перекладом* на матеріалах суспільно-політичних та інших типів тексту (переклад 25 сторінок).
2. *Виконання на комп'ютері різних видів перекладу* з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну, а саме: повного (з заданою адаптацією), вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладу-синтезу (переклад 25 сторінок).
3. *Написання та переклад ділових паперів* з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну (автобіографії, запрошення, оголошення, різні типи листів (лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією), основних особистих документів (свідоцтво про народження, свідоцтво про одруження, свідоцтво про смерть, диплом)).
4. *Написання анотації на статті*, опубліковані іноземними мовами.
5. *Виконання коректорської та редакційної правки тексту* (дві мови)..

Усний послідовний переклад

Студенти, в разі наявності на базі перекладацької практики відповідного замовлення, здійснюють усний послідовний переклад з першої іноземної мови на українську мову та з української мови на іноземну:

- Здійснюють переклад з першої мови впродовж 1-ї години;
- Утримують у пам'яті мовну інформацію обсягом до 3 хвилин;
- Демонструють уміння заповнювати всі види “перекладацьких лакун” (фонетичних, семантичних, граматичних).

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

На початку практики студенти отримують інструктаж із техніки безпеки праці, який проводить працівник відповідної кафедри, наказ керівника вищого навчального закладу про проведення практики, а також повідомляються про обов'язки студентів, викладачів, методистів та керівників від баз практики під час проходження практики.

Керівник контролює хід виконання практики та оперативно вносить зміни за необхідності.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

- Письмовий переклад з іноземної на рідну мову та з рідної на іноземну економічних, науково-технічних, суспільно-політичних текстів зі швидкістю 1800-2000 друкованих знаків за 1 годину. Переклад з рідної мови на іноземну текстів такого ж типу зі швидкістю 1400-1700 друкованих знаків за 1-1,5 години.

- Письмовий переклад з іноземної на рідну мову та з рідної на іноземну офіційних документів (свідоцтва про народження, свідоцтва про одруження, свідоцтва про смерть, диплому)

- Редагування перекладеного тексту.
- Реферування перекладеного тексту.

При виконанні усного послідовного перекладу (якщо на базі перекладацької практики виникає потреба) :

Вести послідовний переклад монологічного висловлювання з іноземної мови на рідну та з рідної мови на іноземну тривалістю 1 годину (тривалість монологічного уривку тексту складає 2-3 хвилини).

Застосувати перекладацький скоропис власних і географічних назв, цифрових даних при перекладі висловлювань тривалістю понад 3 хвилини.

Під час перекладацької практики студенти також:

- ведуть наукову роботу й підбір ілюстративного матеріалу для написання курсових, дипломних та магістерських робіт.

- підбирають технічні, економічні, медичні, екологічні, юридичні та фінансові тексти для укладання методичної розробки з практичного курсу перекладу разом з викладачами – керівниками перекладацької практики.

- здійснюють аналіз перекладацьких трансформацій в англійській і українській мовах з метою використання їх на заняттях з практичного курсу перекладу.

- укладають картотеки з питань перекладознавства, словнички термінів, оформлюють бібліографію. Обсяг та форми виконаної роботи відображаються в щоденнику практики.

Керівники практики від кафедри систематично проводять консультації, на яких перевіряють зі студентами виконані переклади, виділяють елементи тексту, які є складними для перекладу, та обговорюють зі студентами варіанти перекладацьких рішень, надають практичну допомогу щодо перекладу складних місць.

5.1. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Наприкінці перекладацької практики студенти повинні:

1. Виконувати літературною мовою письмовий переклад матеріалів різних стильових типів обсягом не менше 7-8 тисяч знаків за робочий день.
2. Здійснювати безперервний послідовний переклад впродовж 1 години.
3. Аналізувати усний переклад своїх товаришів і вміти кваліфікованого визначати його позитивні і негативні сторони, давати пропозиції щодо поліпшення рівня писемного/усного перекладу.
4. Уміло користуватися науково-методичною і фаховою літературою з метою вдосконалення власних перекладів, всебічно зіставляти на рівні змістової, стильової та літературної автентичності тексти мовою оригіналу з їхніми відповідниками у мові перекладу.

1) Критерії оцінювання перекладацької практики

Захист перекладацької практики відбувається у присутності керівників практики. Студенти здають та захищають письмовий звіт про практику, а також матеріали практики.

За перекладацьку практику студент отримує диференційну оцінку за кредитно-модульною системою. Результат практики враховується разом з іншими оцінками, що характеризують успішність студента.

Відповідно до шкали перерахування оцінок, прийнятої у Львівському національному університеті імені Івана Франка, перекладацька практика (як і інші предмети) оцінюється 100-ма балами. Впродовж проходження практики студенти повинні набрати 50 балів. З такою кількістю балів студент допускається до захисту практики. Ця кількість балів розподіляється наступним чином:

- Оформлення термінологічного глосарію (словничка), а також належно оформлені картотеки з питань перекладознавства, бібліографія – 25 балів;
- Щоденник практики – 10 балів;

- Звіт про виконану роботу – 5 балів;
- Активність і відвідування – 10 балів.

Решта 50 балів студент отримує на захисті перекладацької практики, де оцінювання відбувається відповідно до наступних пунктів:

- Переклад тексту – 30 балів;
- Презентація роботи – 10 балів;
- Грамотність оформлення і дотримання вимог звіту – 10 балів.

При оцінці перекладу до уваги беруться наступні чинники: переклад

1. повністю відтворює денотативні, коннотативні, прагматичні, естетичні, стилістичні аспекти першотвору;
2. вільний від буквалізмів;
3. позбавлений незграбностей “вільного” перекладу;
4. містить вирішення елементів безеквівалентності;
5. залишає поза увагою складні для перекладу нерелевантні елементи оригіналу;
6. відповідає вимогам замовника;
7. записано на дискету (диск, аудіо плівку);
8. відредаговано у технічному та літературному відношеннях;

Перекладацька практика закінчується після проведення екзаменаційної сесії і призначення студентів, тому оцінка практики зараховується до результатів наступного семестру, записується в екзаменаційну відомість і виставляється у заліковій книжці та журналі обліку успішності.

Примітка. При визначенні балів за практику враховується рівень виконаних студентом перекладів та бали, виставлені в організації, де проходила практика. Зволікання з поданням документації про проходження практики впливає на кількість балів або навіть ставить під сумнів проходження практики взагалі. У випадку хвороби чи інших обставин, що перешкодили студентові успішно пройти перекладацьку практику, йому надається право на повторне проходження практики, але без відриву від навчання.

6. ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗВІТНОСТІ ТА ЗАХИСТ ПРАКТИКИ

1. Після закінчення практики студент-практикант подає на кафедру:

- 1) належно оформлений переклад (25 сторінок);
- 2) щоденник практики, завірений керівником;
- 3) характеристику, видану керівником практики за місцем проходження практики;
- 4) Звіт про виконану роботу, а також належно оформлені картотеки з питань перекладознавства, словнички термінів, бібліографію.

2. Після завершення практики і подачі студентами документів деканат визначає термін заліку, де керівник-методист заслуховує кожного студента, проводить аналіз його роботи, визначає позитивні та негативні моменти, виставляє студентові загальну оцінку за перекладацьку практику.

3. Відповідальний керівник практики від кафедри складає звіт про проходження перекладацької практики студентами і подає його керівникові перекладацької практики факультету.

4. Диференційна оцінка за кредитно-модульною системою за перекладацьку практику вноситься в екзаменаційну відомість і залікову книжку студента.

Студент, який не виконав програму перекладацької практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку при захисті практики, відраховується з університету.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

На кафедрі перекладознавства та контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура є весь необхідний теоретичний та практичний матеріал для здійснення перекладу із англійської мови на українську – словники, посібники, граматики, енциклопедії, довідники, культурологічний матеріал.

Основна література:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. М., 1975 г..
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. Київ, 1986 р.
3. Основи перекладознавства: Навчальний посібник / За редакцією А. Є. Нямцу. – Чернівці: Рута, 2008.
4. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. М.1974 г.
5. Латышев Л.К. Технология перевода: Учебное пособие по подготовке переводчиков. – М., 2000.

Додаткова література

1. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою. Мовознавство № 3, травень-червень 1993 р.
2. Антонюк Б.М. Українські власні назви (антропоніми і топоніми) в англійському написанні. Мовознавство №1, січень-лютий, 1993 р.
3. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. М., Международные отношения, 1973 г.
4. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод. Москва, 1980 г.
5. Чередниченко О. І. Переклад в Україні: історія і сучасність. – К.: Либідь, 2007.

Робочу програму перекладацької практики уклали: О. В. Дзера, О.Я. Бриська.